

Grønlands Selvstyre
Råstofstyrelsen
Departementet for Erhverv og Råstoffer
3900 Nuuk
Grønland
mlsa@nanog.gl

København, 6. oktober 2014

Høringsvar til forhøring af Kuannersuit (Kvanefjeld) projektet

WWF Verdensnaturfonden takker for denne første mulighed for at kommentere på udkast til kommissorium for VVM og VSB studier i forbindelse med Greenland Minerals and Energy (GME) planer om udvinding af sjældne jordarter, uran og zink ved Kuannersuit (Kvanefjeld) nær Narsaq.

Da der er udskrevet valg til Inatsisartut og da spørgsmålet om ophævelse af nultolerancen allerede nu er blevet et tema i valgkampen, finder vi, at man bør overveje at udskyde forhøringen til valget er afholdt og der igen er klarhed om uranpolitikken.

Generelle bemærkninger

Indledningsvis skal vi understrege, at vi ser de nye forhøringer som et fremskridt i borgerinddragelsen. Vi håber, at de nye forhøringer vil give en tidlig information og debat om kommende råstofprojekter og også at høringerne vil bidrage med input til, hvad det er virksomhederne bør undersøge for at fjerne eller begrænse de væsentligste negative konsekvenser af et projekt og understøtte de positive, eksempelvis i form af lokal jobskabelse.

WWF Verdensnaturfonden er i udgangspunktet ikke tilhængere af, at der udvindes uran ved Kuannersuit. Energiproduktionen ved et atomkraftværk giver ikke anledning til udledning af CO₂, men desværre skabes der et meget langsigtet og alvorligt affaldsproblem når man skal deponere brugte, men højradoaktive brændselsceller fra et atomkraftværk. Dertil kommer de sikkerhedsmæssige aspekter af atomkraften.

WWF Verdensnaturfonden mener, at vi som verdenssamfund i stedet skal sætte mål om, at erstatte kul og olie i energiproduktionen med ren energi fra sol, vind og vandkraft. Og her er Grønland et godt eksempel på en succesfuld satsning, da skiftende regeringer siden 1990 målrettet har investeret i vandkraft. I dag er hele 67 procent af den offentlige energiproduktion dækket af ren energi fra fem vandkraftværker til gavn for både CO₂ regnskabet og økonomien.

for a living planet[®]

WWF Verdensnaturfonden er endvidere bekymrede for de miljømæssige konsekvenser af at udvinde mineraler fra Kuannersuit, særligt spredning af støv, deponering af gråbjerg og tailings fra minen og risiko for udvaskning herfra til vandløb, men også for støj, forstyrrelser og øget skibstrafik i området.

Vi er derfor glade for, at vi med forhøringen har mulighed for at studere virksomhedens planer for miljøundersøgelser og komme med forslag hertil.

Bemærkninger til kommissorium for VVM (miljøredegørelsen)

Generelt

Virksomheden har tidligere fremlagt planer om deponering af store mængder af tailings i en sø med risiko for udvaskning af rester af mineraler til søens vand og risiko for forurening af nærmiljøet, herunder Narsaq elv. Virksomheden fremlægger nu planer, der reducerer anlæggets produktionskapacitet og man kan derfor håbe, at det reducerer den mængde af tailings der skal deponeres. VVM redegørelsen forventes, efter de nye undersøgelser af kemien i søen, at beskrive udvaskningen og konsekvensen for miljø og natur i detaljer.

Med kommissorium for VVM undersøgelser lægges der op til, at virksomheden beskriver et scenarie hvor der sker mekanisk oparbejdning af et koncentrat bestående af både uran og sjældne jordarter, en kemisk oparbejdning hvor man kan adskille uran og sjældne jordarter i to koncentrat og endelig en yderligere kemisk oparbejdning, hvor lettere sjældne jordarter adskilles fra tungere sjældne jordarter. Fra myndighedernes side har man givet udtryk for, at man ønsker at oparbejdningen sker i Narsaq fordi man med oparbejdningsanlægget sikrer sig langt flere arbejdspladser lokalt.

Den kemiske oparbejdning sker med anvendelse af en række miljøskadelige kemikalier, men man har endnu ikke kortlagt hvad de miljømæssige konsekvenser og risici vil være ved at lægge oparbejdningen i Narsaq. Anlæggelsen af et oparbejdningsanlæg og anvendelsen af store mængder af kemikalier øger kompleksiteten af projektet; kemikalierne vil skulle transporteres af søvejen til Narsaq, her lodeses og opbevares, anvendes under oparbejdningen og sandsynligvis vil der være affaldsprodukter fra oparbejdningen, som vil skulle deponeres. I hvert af disse led er der miljømæssige konsekvenser der skal beskrives og risici der skal kortlægges. WWF finder, at man bør overveje at udarbejde en selvstændig VVM redegørelse, der beskriver konsekvenser og alternativer for oparbejdningen inden man tager stilling til denne del af projektet.

Endelig bør man sikre sig, at VVM redegørelsen ikke alene beskriver planer for anlæg og drift af minen, en også indeholder solide planer for nedlukning, oprydning og genopretning af natur samt

for a living planet®

monitering i årene herefter. Særligt bør man sikre sig en langsigtet monitering af taillingsøen og eventuelle deponier fra et oparbejdningsanlæg.

Måling af baggrunds niveau for støv og andre emissioner

Måling af baggrunds niveauet for støv og andre emissioner til luften er vigtig, da man hermed får mulighed for at sammenholde niveauet af støv og emissioner før projektet med målinger under anlægsfasen og driftsfasen. Borgerne i Narsaq har givet udtryk for, at de føler sig utrygge over udsigten til, at støv fra minen skal drive ned over byen. Bekymringen er, at støv fra minen vil udgøre et sundhedsproblem for befolkningen i Narsaq og at byen ad åre vil blive affolket. WWF anbefaler, at myndighederne gør en ekstraordinær indsats for at fortælle befolkningen om målingerne nu, deres resultater og de målinger, der vil være del af en evt. anlægs- og driftsfasen.

Spredningsmodeller for støv og andre luftbårne emissioner

Igen et centralt studie for at få klarhed over projektets konsekvenser for luftkvaliteten i og omkring Narsaq. Igen bør man sikre, at kommunikationen af studiet og resultaterne sker på en måde, der er forståelig for hele befolkningen i Narsaq. Man bør sikre sig, at forudsætningerne for studiet forklares og at resultaterne illustreres med kortmateriale.

Geokemisk karakterisering af gråbjerg og tailings, herunder økotoksikologiske tests af vand

Under tidligere høringer fremhævede høringssvar fra en række organisationer, herunder også WWF, usikkerheden omkring de miljømæssige konsekvenser af planerne om at deponere affaldsprodukter fra minen – gråbjerg og tailings – i en nærliggende sø. WWF anså det for kritisabelt, at man ikke havde dokumenteret hvilke mineraler der ville blive udvasket fra deponiet og hvordan disse ville påvirke naturen nær deponiet.

I løbet af minens levetid vil store mængder af gråbjerg og tailings med et indhold af uran, thorium, fluorin og tungmetaller skulle deponeres. Ved deponering i en sø vil der ske en udvaskning af disse stoffer til vandet med risiko for, at man får en forurening af Narsaq elv i perioder, hvor meget regn eller stor afsmeltning af sne skaber overløb fra taillingsøen¹. Med studiet her får man endelig kortlagt indholdet i gråbjerg og tailings, hvor meget der frigives til vandet i søen og hvorvidt dette er til skade for eksempelvis ørred. WWF finder dog, at man bør undersøge om vand fra taillingsøen også vil være giftig for de dyr, der lever i området nær søen, eksempelvis ræv, hare.

¹ Ingeniøren skrev blandt andet om planerne: <http://ing.dk/artikel/mineselskab-vil-dumpe-56-millioner-ton-radioaktivt-affald-i-groenlandsk-soe-163988>

for a living planet®

Endvidere er det helt afgørende, at man i VVM redegørelsen får belyst, hvordan virksomheden vil kontrollere deponiet af tailings og sikre, at der ikke løber forurenede vand fra søen ud i de omgivende vandløb. Hertil bør myndighederne knytte vilkår om løbende monitoring.

Hydrologi og vandbalance

WWF støtter fuld ud udarbejdelsen af dette studie, der skal give overblik over, hvorledes der kan ske spredning af forurening i området hvis uheldet er ude. Studiet omfatter Narsaq elv, som blandt andet kan påvirkes af overløb fra tailingssøen.

Støjundersøgelse

I kommissorium for VVM lægges op til udarbejdelse af en støjundersøgelse, som skal kortlægge udbredelse, intensitet og frekvens af støj fra minen. Det er uklart om støjundersøgelsen omfatter både anlægsfasen og driftsfasen, men WWF anbefaler at man kortlægger omfanget af støj fra begge faser for at få et nøjagtigt billede af konsekvenserne og de bedste muligheder for at beskrive afværgeforanstaltninger.

Påvirkning fra kulbrinteudslip

Konsekvenserne af et oliespild kan være alvorlige for naturen, men også for de mennesker, der lever af ressourcerne i havet. Med kommissorium for VVM planlægges et studie af, hvad konsekvenserne af et oliespild i forbindelse med minens anlæg eller drift vil være. Studiet bør beskrive konsekvenser af både mindre og større spild ligesom man bør beskrive afværgeforanstaltninger og det nødvendige beredskab hertil.

Lokal anvendelse af naturressourcer

Med studiet lægges der op til at virksomheden kortlægger den lokale anvendelse af naturressourcerne i område baseret på interviews med fiskere, fangere og fåreholdere. Man bør sikre sig, at studiet også beskriver den rekreative brug, eksempelvis områder der er yndede områder for vandring, teltslagning, bærplukning mv. så man ikke alene får et billede af den erhvervs-mæssige brug af naturressourcerne. Endelig bør man beskrive den anvendelse af naturen der sker i form af turisme hvis dette ikke allerede er kortlagt i tidligere studier.

Bemærkninger til kommissorium for VSB (bæredygtighedsredegørelsen)

WWF Verdensnaturfonden har kun få forslag til kommissorium for VSB (vurdering af den samfundsmæssige bæredygtighed af projektet).

Redegørelsen skal tage udgangspunkt i de hovedproblemstillinger der er identificeret tidligere i forløbet. Problemstillingerne er udtryk for de reservationer og bekymringer som befolkningen i Narsaq har omkring projektet. Det er afgørende, at bekymringer knyttet til ændringer af bylivet i

for a living planet®

takt med at der kommer tilkaldte medarbejder til området, men også bekymringer om hvorvidt man frit vil kunne benytte naturen i området, fiske, jage og samle planter og bær skal tages alvorligt af både virksomheden og af de myndigheder, der skal give tilladelse til minens anlæg og drift.

Virksomheden bør i arbejdet med bæredygtighedsstudiet ikke ensidigt fokusere på den kortsigtede bæredygtighed af projektet, eksempelvis antallet af jobs der skabes under anlæg og drift, men også søge at beskrive den langsigtede bæredygtighed. Hvordan vil Narsaq område være forandret den dag hvor minen er udtømt, lukker ned og arbejdspladserne igen forsvinder?

På vegne af WWF Verdensnaturfonden

Mette Frost